

Ο ιστορικός δήμος Αχαρνών και η στρατηγική γεωγραφική του θέση (Φωτεινή Τζώρα, Πολιτικός Επιστήμων)

/ [Πεμπτούσια](#)

Ο Δήμος Αχαρνών έχει μία ιδιαίτερη και ξεχωριστή ταυτότητα που καταδεικνύει την ιστορική του εξέλιξη. Παρουσιάζει σημαντικό ενδιαφέρον, καθώς εμφανίζει πλήθος διαφορετικών χαρακτηριστικών, τα οποία επηρεάστηκαν και διαμορφώθηκαν από τις διάφορες φάσεις της ιστορίας του.

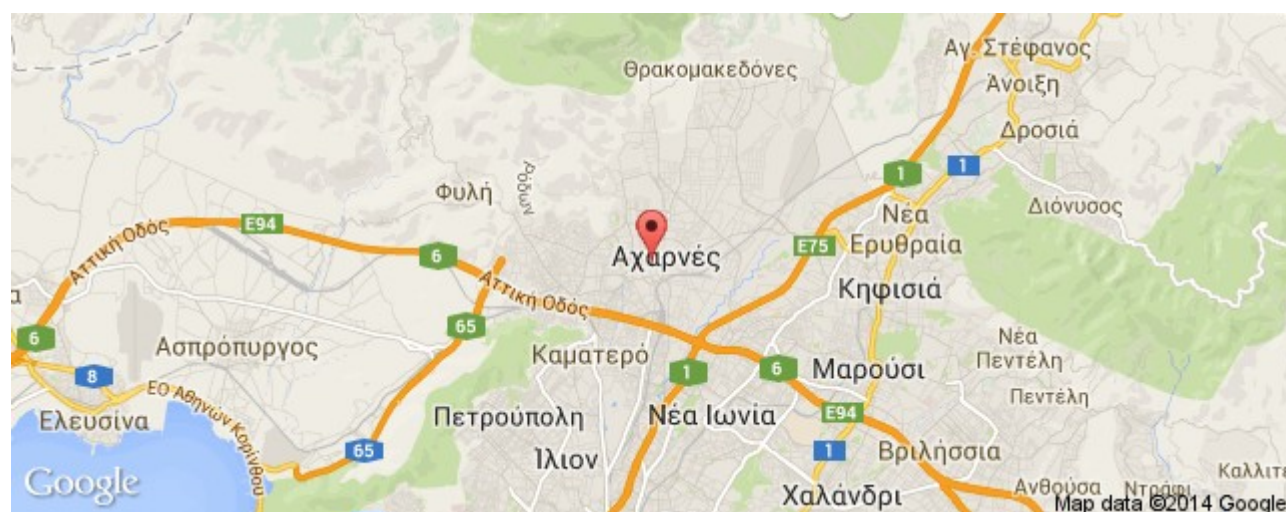
Υμνήθηκε από τους αρχαίους Έλληνες και ιδιαίτερα τους ποιητές (Αριστοφάνης, Θουκυδίδης, Πausanίας) και παρέμενε πάντα ιερός (αρχαίες λατρείες και ιερά της θεάς Αθηνάς, του Απόλλωνα, του Ηρακλή, του θεού Άρη, εκκλησίες). Ο Δήμος Αχαρνών είναι ο δήμος, όπου το παρόν εμπλέκεται με το παρελθόν (αρχαιολογική συλλογή Αχαρνών, Θολωτός Τάφος, Αδριάνειο Υδραγωγείο, Αρχαίο Θέατρο, κ.ά.). Εμπεριέχει τεράστιες κοινωνικές και οικονομικές αντιθέσεις ανάμεσα στους

κατοίκους του (Θρακομακεδόνες και Βαρυμπόμπη -πρότυπα βορείων προαστίων- όπου διαμένουν οικονομικά εύρωστοι κάτοικοι, σε αντίθεση με τους οικονομικά ασθενέστερους που διαμένουν στις λαϊκές συνοικίες της Αγίας Άννας, Προφήτη Ηλία, Μπόσχιζα, κ.ά.) και αποτελεί το πεδίο συνάντησης και σύγκρουσης διαφορετικών πολιτισμών (ζουν και συνυπάρχουν πληθυσμιακές ομάδες με διαφορετική καταγωγή, γλώσσα, θρησκεία, όπως εσωτερικοί Έλληνες μετανάστες, Αθίγγανοι Ρομ, μετανάστες από τα Βαλκάνια, την Ασία, κ.ά.).

Ταυτόχρονα, η γεωγραφική του θέση και έκταση (απέχει περίπου 10 χιλιόμετρα από το κέντρο της Αθήνας και έχει έκταση περίπου 150.000 στρέμματα), το φυσικό περιβάλλον (Εθνικός Δρυμός της Πάρνηθας, ρέματα Καναπίτσας και Εσχατιάς, πηγές της Κιθάρας), οι διάφορες κατάφυτες συνοικίες του (Βαρυμπόμπη, Πανόραμα, Τατόι, Μονοπάτι, κ.ά.) προβάλλουν τη δυναμική του.

Στην δίνη των οικονομικών, κοινωνικών και πολιτικών μεταβολών, ο Δήμος Αχαρνών βρίσκεται στο μεταίχμιο της αναβάθμισης και της υποβάθμισης, επηρεάζοντας τόσο τη φυσιογνωμία του Δήμου, όσο και την ποιότητα ζωής των κατοίκων του. Σήμερα, περισσότερο από ποτέ, καθίσταται επιτακτικότερη η ανάγκη να αναγεννήσει και να ανανεώσει την παράδοση του, να βρει δηλαδή την αρχική αίγλη του πολιτισμού του, που θα καταξιώσει την ύπαρξή του και θα διασφαλίσει την εξελικτική του πορεία, συμπεριλαμβάνοντας όλους τους κατοίκους του Δήμου Αχαρνών ανεξαρτήτως εθνικών, θρησκευτικών, κοινωνικών και οικονομικών καταβολών, καθιστώντας τους συνυπεύθυνους στην τοπική αναπτυξιακή διαδικασία.

Προσδιορισμός της γεωγραφικής θέσης του Δήμου Αχαρνών

Εικόνα 1: Ο Δήμος Αχαρνών, ως προς την τοποθεσία στην οποία βρίσκεται

Ο Δήμος Αχαρνών βρίσκεται στο βόρειο τμήμα του Λεκανοπεδίου της Αττικής.

Συστάθηκε με το πρόγραμμα Καλλικράτης και προέκυψε από τη συνένωση των προϋπαρχόντων δήμων Αχαρνών και Θρακομακεδόνων. Περιλαμβάνει τις Αχαρνές, στις οποίες πλέον υπάγεται και το Ολυμπιακό Χωριό[1], τους Θρακομακεδόνες και ένα μεγάλο τμήμα του ορεινού όγκου της Πάρνηθας[2]. Ο νέος Δήμος Αχαρνών συνορεύει βόρεια και βορειοανατολικά με το Δήμο Ωρωπού[3], ανατολικά συνορεύει με τους Δήμους Διονύσου[4] και Κηφισιάς[5], νότια με τους Δήμους Νέας Φιλαδέλφειας – Νέας Χαλκηδόνας[6], Αγίων Αναργύρων – Καματερού[7] και δυτικά με το Δήμο Φυλής[8].

Η θέση του Δήμου στο Λεκανοπέδιο της Αττικής, μπορεί να χαρακτηριστεί ως στρατηγική, καθώς αποτελεί την πύλη της Αθήνας από το Βορρά, συνδέει το Θριάσιο Πεδίο[9] με την Ανατολική Αττική, διασχίζεται από μεγάλους συγκοινωνιακούς άξονες (Αττική Οδός, Εθνική Οδός Αθηνών-Λαμίας, Σιδηροδρομικό Κέντρο Αχαρνών) εξυπηρετώντας τη σύνδεση της Ανατολικής και της Δυτικής Αττικής και τη σύνδεση με το κέντρο της Αθήνας, ενώ αποτελεί την είσοδο για τον ορεινό όγκο της Πάρνηθας.

Η ύπαρξη ωστόσο μεγάλων συγκοινωνιακών αξόνων εμπεριέχει αντιφατικές έννοιες, που εκφράζουν ταυτόχρονα προβλήματα και προοπτικές. Σε υπερτοπικό επίπεδο διευκολύνονται οι μετακινήσεις των κατοίκων, τόσο με τα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς, όσο και με ιδιωτικά μέσα. Σε τοπικό, όμως, επίπεδο δυσχεραίνονται οι κινήσεις και διελεύσεις των κατοίκων, καθώς το Σιδηροδρομικό Κέντρο Αχαρνών και η Αττική Οδός αποτελούν ισχυρό όριο μεταξύ των συνοικιών από τις οποίες διέρχονται. Επίσης, ενισχύει τη διαμπερή κυκλοφορία, γεγονός που αυξάνει τη ρύπανση και το θόρυβο στην περιοχή.

[1] Το Ολυμπιακό Χωριό 2004 είναι οι εγκαταστάσεις στέγασης που κατασκευάστηκαν στις Αχαρνές για να στεγάσουν τους 17.000 αθλητές των Ολυμπιακών και Παραολυμπιακών Αγώνων του 2004. Πρόκειται για 2.292 πρότυπες κατοικίες που κατασκευάστηκαν από τον Οργανισμό Εργατικής Κατοικίας (ΟΕΚ) και την (συσταθείσα για αυτό το σκοπό) θυγατρική του ΟΕΚ «Ολυμπιακό Χωριό Α.Ε.». Μετά το πέρας των αγώνων ο Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας έκανε τις απαραίτητες μετατροπές στα διαμερίσματα, ώστε να παραδοθούν σε 2.292 οικογένειες της Αττικής. Οι οικογένειες αυτές επιλέχθηκαν με κλήρωση που πραγματοποιήθηκε στο διάστημα 7-10 Οκτωβρίου 2004 μεταξύ των 17.500 δικαιούχων του Ο.Ε.Κ. που έκαναν σχετική αίτηση. Η «Ολυμπιακό Χωριό Α.Ε.» καταργήθηκε τον Απρίλιο του 2004

[2] Η Πάρνηθα είναι το ψηλότερο βουνό της Αττικής (1413 μέτρα). Απλώνεται σε μια μεγάλη έκταση

περίπου 300.000 στεμμάτων με έντονο ανάγλυφο. Σπουδαίο χαρακτηριστικό στοιχείο της περιοχής είναι η επικράτηση διαφορετικών πετρωμάτων στη

σμίξη των οποίων δημιουργούνται πολλές πηγές νερού.

[3] Ο Δήμος Ωρωπού είναι δήμος της [περιφέρειας Αττικής](#) που συστάθηκε με το [Πρόγραμμα Καλλικράτης](#) και σχηματίστηκε με τη συνένωση του [δήμου Αυλώνας](#), του [δήμου Ωρωπίων](#) (που είχε συσταθεί το 2002) και των πρώην κοινοτήτων [Καπανδριτίου](#), [Συκαμίνου](#), [Πολυδενδρίου](#), [Μαρκοπούλου Ωρωπού](#), [Μαλακάσας](#), [Αφιδνών](#) και [Καλάμου](#).

[4] Ο Δήμος Διονύσου τοποθετείται στην [Ανατολική Αττική](#) και συστάθηκε με το [Πρόγραμμα Καλλικράτης](#), αποτελούμενος από το [Κρυονέρι](#), την [Άνοιξη](#), τη [Δροσιά](#), τη [Σταμάτα](#), τη [Ροδόπολη](#), το [Διόνυσο](#) και τον [Άγιο Στέφανο](#), ο οποίος αποτελεί έδρα αυτού.

[5] Ο Δήμος Κηφισιάς είναι δήμος της [Περιφέρειας Αττικής](#) που συστάθηκε με το [πρόγραμμα Καλλικράτης](#) από την συνένωση των προϋπαρχόντων δήμων [Κηφισιάς](#), [Νέας Ερυθραίας](#) και [Εκάλης](#).

[6] Ο Δήμος Φιλαδέλφειας – Χαλκηδόνας είναι ο [δήμος](#) της [Περιφέρειας Αττικής](#) που προέκυψε με το [Πρόγραμμα Καλλικράτης](#) από την συνένωση των παλαιότερων δήμων [Νέας Φιλαδέλφειας](#) και [Νέας Χαλκηδόνας](#). Έδρα του είναι η πρώτη.

[7] Ο Δήμος Αγίων Αναργύρων-Καματερού είναι δήμος της περιφέρειας [Αττικής](#) που προέκυψε με το [Πρόγραμμα Καλλικράτης](#) από την συνένωση των παλαιότερων δήμων [Αγίων Αναργύρων](#) και [Καματερού](#). Έδρα του είναι οι [Άγιοι Ανάργυροι](#).

[8] Ο Δήμος Φυλής είναι δήμος της [περιφέρειας Αττικής](#) που συστάθηκε με το [πρόγραμμα Καλλικράτης](#) και προέκυψε από τη συνένωση των προϋπαρχόντων δήμων [Φυλής](#), [Άνω Λιοσίων](#) και [Ζεφυρίου](#). Έδρα του είναι τα [Άνω Λιόσια](#).

[9] Το Θριάσιο Πεδίο είναι πεδιάδα της [Δυτικής Αττικής](#). Οριοθετείται από το [Όρος Πατέρας](#) στα δυτικά, την [Πάρνηθα](#) στα βόρεια και το [Ποικίλο](#) και [Αιγάλεω Όρος](#) στα νοτιοανατολικά. Στο νότο βρέχεται από τον [Κόλπο της Ελευσίνας](#). Οφείλει την ονομασία του στον [αρχαίο αττικό Δήμο Θρίας](#) που τοποθετείται στη σημερινή θέση της [βιομηχανικής](#) πόλης του [Ασπροπύργου](#). Επρόκειτο για τόπο μυστηριακό που συνδέεται με τα [Ελευσίνια Μυστήρια](#) και τιμούσε με το όνομά του τον τοπικό ήρωα [Θριάσιο](#). Οι κυριότεροι οικισμοί του Θριασίου πεδίου είναι: η [Ελευσίνα](#), ο [Ασπρόπυργος](#), η [Μάνδρα](#) και η [Μαγούλα](#).

Παρατήρηση: Το παρόν κείμενο αποτελεί τμήμα της Διπλωματικής Εργασίας «**Τοπική Αυτοδιοίκηση και Πολυπολιτισμικότητα. Η περίπτωση του Δήμου Αχαρνών**» της φοιτήτριας του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου (Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών, ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ) και πολιτικής επιστήμονος κ. **Φωτεινής Τζώρα**. Η εργασία εκπονήθηκε με α' επιβλέπουσα καθηγήτρια την κ. Τριανταφυλλοπούλου Αθανασία, β' επιβλέπουσα καθηγήτρια την κ. Συλαίου Στυλιανή και Ακαδημαϊκό υπεύθυνο τον κ. Μπαντιμαρούδη Φιλήμονα, δημοσιεύεται, δε, εμπλουτισμένη σε συνέχειες από την ΠΕΜΠΤΟΥΣΙΑ.

[Διαβάστε το προηγούμενο τμήμα της εργασίας εδώ](#)